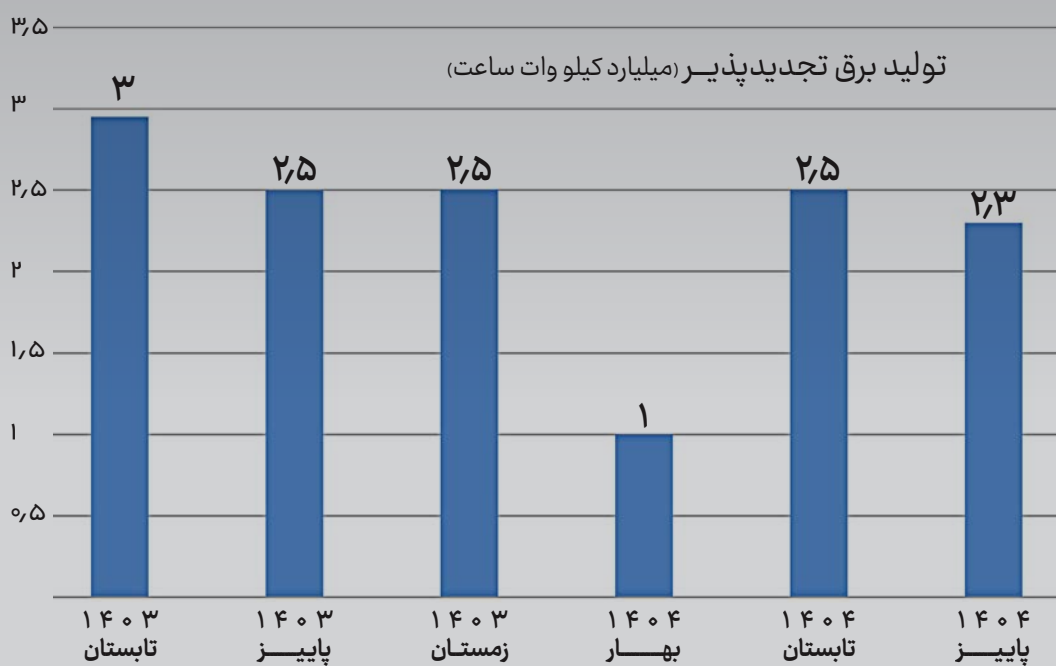

چارسوگ

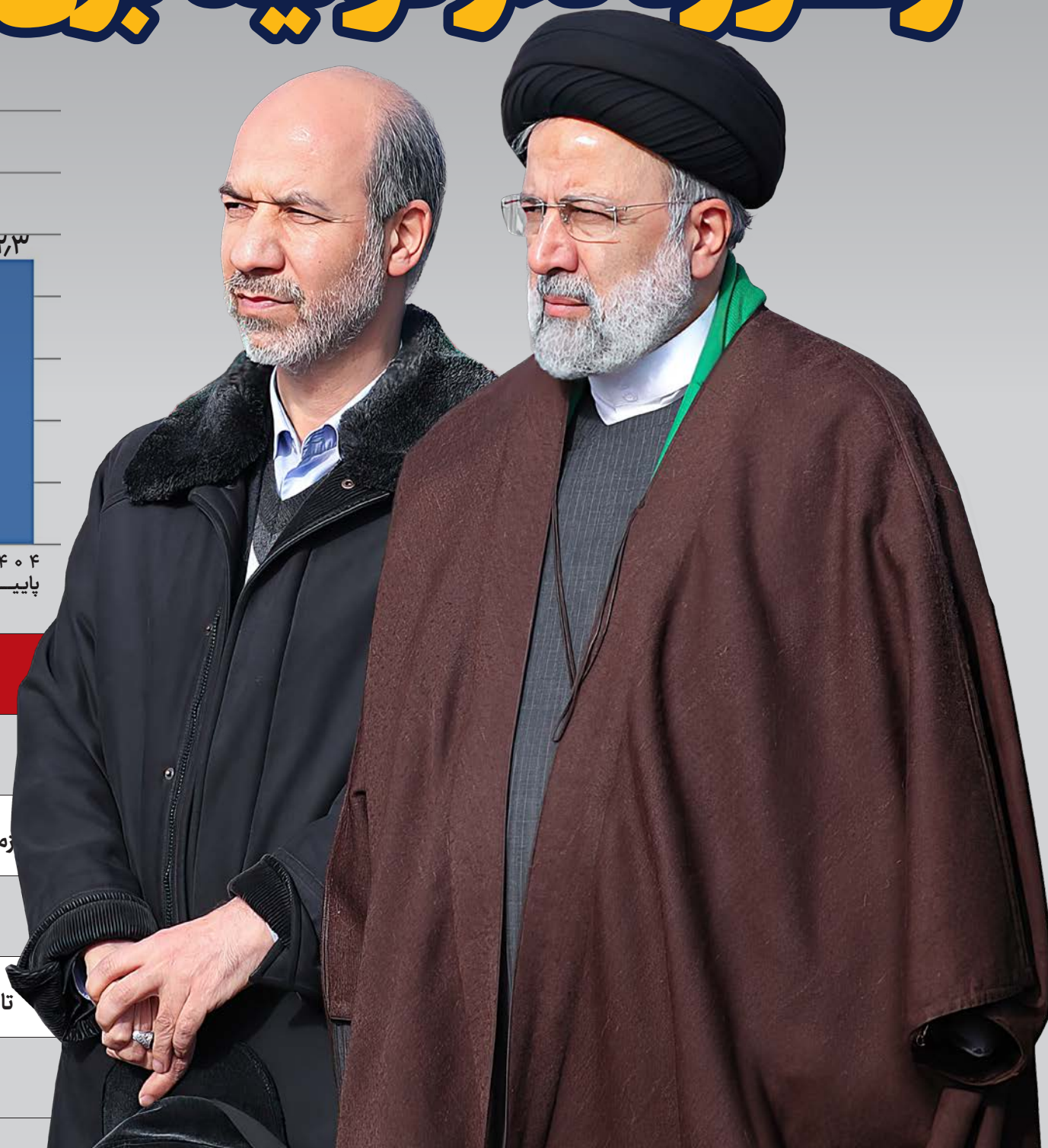

کاهش ۱۲ درصدی تولید برق تجدیدپذیر در دولت چهاردهم

دولت سیزدهم رکورد دار تولید برق تجدیدپذیر

فصل	تولید برق تجدیدپذیر (میلیارد کیلووات ساعت)	تغییر نسبت به فصل مشابه سال قبل (درصد)
پاییز ۱۴۰۳	۲,۵	منفی ۰,۸
زمستان ۱۴۰۳	۲,۵	منفی ۳,۶
بهار ۱۴۰۴	۱	منفی ۲۳,۵
تابستان ۱۴۰۴	۲,۵	منفی ۱۵,۲
پاییز ۱۴۰۴	۲,۳	منفی ۹,۶

برخلاف تبلیغات وزارت نیرو در دولت چهاردهم مبنی بر رشد جهشی تولیدات برق تجدیدپذیر خصوصاً برق خورشیدی، اما آمارهای رسمی نشان می‌دهد همچنان دولت سیزدهم رکورد دار تولید برق تجدیدپذیر است و در دولت چهاردهم تولید برق تجدیدپذیر با پاک ۱۲ درصد کمتر شده است. مسئولان وزارت نیرو در دولت چهاردهم تبلیغات گسترده‌ای درباره نصب پنل‌های خورشیدی و افزایش تولید برق از این شیوه کرده‌اند و منابع ارزی فراوانی نیز در این خصوص خرج شده است، اما آمار واقعی نشان می‌دهد تولید برق تجدیدپذیر نسبت به دولت شهید رئیسی کمتر شده است. برخلاف تبلیغات گسترده عباس علی‌آبادی، وزیر نیروی پزشکیان، آمارهای رسمی که از جزئیات تولید برق منتشر شده نشان می‌دهد در تابستان ۱۴۰۳ که آخرین فصل عملکرد دولت سیزدهم بود، مجموعاً ۳ میلیارد کیلووات ساعت برق

تجدیدپذیر تولید شد که همچنان بالاترین رکورد تولید برق تجدیدپذیر در یک فصل محسوب می‌شود. طبق آمارهای رسمی، رشد تولید برق تجدیدپذیر در هر فصل نخست عملکرد دولت چهاردهم (ابتدای پاییز ۱۴۰۳ تا انتهای پاییز ۱۴۰۴)، منفی بوده است. تولید برق تجدیدپذیر پس از ثبت رکورد ۳ میلیارد کیلووات ساعت در تابستان ۱۴۰۳ به تدریج نزولی شد و در پاییز ۱۴۰۳ به ۲,۵ میلیارد کیلووات ساعت کاهش پیدا کرد و در زمستان همان سال نیز در همان سطح ۲,۵ میلیارد کیلووات ساعت باقی ماند. در بهار ۱۴۰۴ با کاهش شدید تولید برق تجدیدپذیر مواجه بودیم به طوری که به فقط ۱ میلیارد کیلووات ساعت رسید. در تابستان ۱۴۰۴ تولید برق تجدیدپذیر ۲,۵ میلیارد کیلووات ساعت شد که ۱۵ درصد کمتر از تابستان سال ۱۴۰۳ بود. در

پاییز ۱۴۰۴ هم تولید برق تجدیدپذیر دوباره کاهش شد و به ۲,۳ میلیارد کیلووات ساعت رسید که ۹,۶ درصد کمتر از پاییز ۱۴۰۳ بود. در ۵ فصل نخست عملکرد دولت چهاردهم (ابتدای پاییز ۱۴۰۳ تا انتهای پاییز ۱۴۰۴)، میانگین تولید برق تجدیدپذیر ۲,۲ میلیارد کیلووات ساعت بوده در حالی که در ۵ فصل پایانی دولت سیزدهم (ابتدای تابستان ۱۴۰۲ تا انتهای تابستان ۱۴۰۳) این رقم ۲,۵ میلیارد کیلووات ساعت بود. بنابراین در دولت چهاردهم به طور متوسط تولید برق تجدیدپذیر ۱۲ درصد هم کمتر شده است. علی‌اکبر محرابیان وزیر نیروی دولت سیزدهم در پایان آن دولت اعلام کرده بود که دولت شهید رئیسی رکورد افزایش ظرفیت تولید برق را زده است ضمن این‌که نیروگاه‌های تولید برق از منابع تجدیدپذیر سهم قابل توجهی از این افزایش دارند.

«حسینعلی حاجی‌دلگانی» نماینده مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با چارسوگ تشریح کرد:

دولت پزشکیان عواقب حذف ارز ۲۸۵۰۰ تومانی را پیش‌بینی نکرده بود

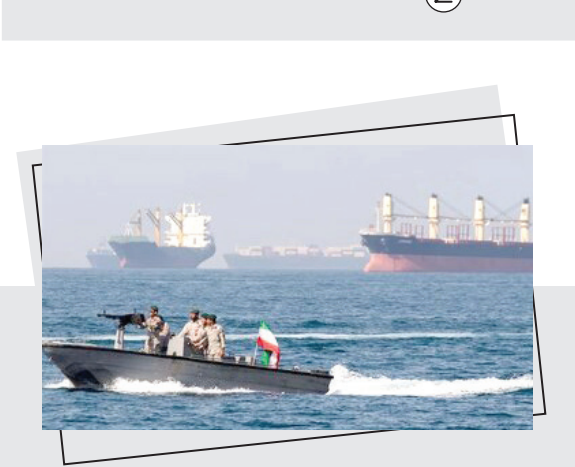
وقتی با وجود آتش‌بس ارز گران می‌شود یعنی شرایط بازار ارز منطقی نیست | در تصمیمات وزارت جهاد کشاورزی اعمال نفوذ وجود دارد | گرانی‌های اخیر خودرو مصنوعی و عمدی به قصد ضربه زدن به آرامش روانی مردم است | تفکری در کشور وجود دارد که به دنبال دلاریزه کردن اقتصاد ایران است | رأس نظام مخالف مذاکرات رودر رو با آمریکا است چراکه طرف مقابل به دنبال فریب ماست | تا سال‌ها می‌توانیم در برابر محاصره دریایی مقاومت کنیم | نمره نوری قرلجه از ۲۰۰ زیر ۱۰ است.

بازخوانی هشدار شدید اللحن سازمان سازمان درباره حذف ارز ترجیحی

کارشناسان سازمان برنامه پیش از جراحی اقتصادی، نسبت به تبعات تک‌نرخی شدن ارز که در دی‌ماه رخ داد هشدار داده بودند. در این نامه که چند ماه قبل از حذف ارز ۲۸۵۰۰ تومانی به دفتر پزشکیان ارسال شده بود، تأکید شده بود در شرایطی که کشور با تحریم‌های شدید مواجه است و منابع ارزی به صورت محدود و تدریجی وارد اقتصاد می‌شود، انگیزه‌های سفته‌بازی، تقاضاهای احتیاطی و حتی خروج سرمایه می‌تواند فشار سنگینی بر بازار ارز وارد کند. در این ارزیابی کارشناسی همچنین آمده بود که بانک مرکزی در چنین شرایطی توان پاسخگویی به تقاضاهای غیرتجاری و سفته‌بازانه را نخواهد داشت و حرکت به سمت بازار آزاد ارز، بدون فراهم شدن پیش‌نیازهای لازم، با ریسک بسیار بالایی همراه است. رئیس سازمان برنامه و بودجه در این مکاتبه هشدار داده بود که اجرای چنین سیاستی می‌تواند برنامه‌ریزی دولت برای حفظ ثبات متغیرهای کلان اقتصادی را با اختلال مواجه کرده و در نهایت به بروز بحران در تأمین ارز مورد نیاز بخش‌های واقعی اقتصاد منجر شود؛ بحرانی که پیامدهای آن به شکل افزایش شدید نرخ تورم، کاهش رشد اقتصادی و دشوارتر شدن تأمین کالاهای اساسی و مواد اولیه تولید بروز خواهد کرد.

قطع کامل صادرات نفت خاورمیانه دردستان ایران

قطع کامل صادرات نفت از خاورمیانه، ایران به سراغ انسداد باب‌المنذب خواهد رفت که منجر به قطع کامل صادرات نفت از خاورمیانه می‌شود. به گزارش س‌ی ان بی‌سی؛ رئیس متجاوز آمریکا، با این خطر مواجه است که در صورت تشدید درگیری‌ها در خاورمیانه، ایران تنگه باب‌المنذب را ببندد. چنین سناریویی عرضه نفت به بازاری که با انسداد تنگه هرمز مواجه است را به میزان قابل توجهی کاهش می‌دهد. باب‌المنذب یکی از نقاط کلیدی گلوگاهی تجارت جهانی است که دریای سرخ را به خلیج عدن و دریای عرب متصل می‌کند. این تنگه به عنوان یک مسیر مطمئن حیاتی برای بازار نفت عمل کرده است، زیرا صادرات از تنگه هرمز به دلیل حملات آمریکا به ایران به شدت کاهش پیدا کرده‌است.

تنگه باب‌المنذب منشأ صادرات نفت عربستان

عربستان سعودی پس از بسته شدن مسیر هرمز، جریان نفت خود را از طریق خط لوله شرق به غرب افزایش داد و میلیون‌ها بشکه نفت را از دریای سرخ صادر کرد؛ این محموله‌ها از باب‌المنذب عبور می‌کنند تا به آسیا برسند، که به جبران بخشی از عرضه از دست‌رفته به اقتصادهای کلیدی مانند ژاپن و کره جنوبی کمک کرده‌است. بر اساس داده‌های ارائه‌شده توسط شرکت کپلر، صادرات نفت خام و فرآورده‌های نفتی از طریق باب‌المنذب در ماه آوریل به ۷٫۲ میلیون بشکه در روز رسید که با ۳٫۹ میلیون بشکه در روز در ماه فوریه (پیش از حمله آمریکا واسرائیل به ایران) تقریباً دو برابر شده‌است.

انسداد باب‌المنذب و افزایش قیمت نفت

خبرگزاری تسنیم نوشت: اگر اسرائیل حملات خود در غزه و لبنان را متوقف نکند، ایران باب‌المنذب را خواهد بست. ایران تأکید کرده‌است که هرگونه توافق صلح با آمریکا باید شامل خروج اسرائیل از لبنان باشد.

مت اسمیت، مدیر تحقیقات کالا در کپلر، گفت که بستن باب‌المنذب توسط ایران، محموله‌های نفتی عربستان را که عازم آسیا هستند، قطع خواهد کرد؛ این اقدام از نظر تشدید درگیری و تأثیر بر بازار، یک گام جدید و به جلو محسوب می‌شود؛ جریان نفت از طریق دریای سرخ یکی از عواملی است که مانع از افزایش بیشتر قیمت نفت خام شده‌است. قیمت نفت خام آمریکا پس از تهدید ایران علیه باب‌المنذب، در روز دوشنبه در اوج معاملات ۸ درصد جهش کرد. اما پس از توافق اسرائیل و لبنان در روز چهارشنبه برای اجرای آتش‌بس، قیمت‌ها عقب‌نشینی کرد، اگرچه هنوز مشخص نیست که این آتش‌بس واقعا اجرایی شود.

امادگی یمن و شکست آمریکا

آتش‌بس بین آمریکا و ایران همچنان شکننده‌است. واشنگتن و تهران اوایل این هفته در تنگه هرمز و طراف آن را یک‌دیگر درگیری نظامی داشتند. به گفته اسمیت، اگر آمریکا اقدامات نظامی را تشدید کند، پاسخ طبیعی ایران هدف قرار دادن باب‌المنذب خواهد بود؛ متحدان ایران در یمن، یعنی حوثی‌ها، تاکنون عمدتاً از جنگ کنونی کنار مانده‌اند. حوثی‌ها از سال ۲۰۲۳ تا ۲۰۲۵ در واکنش به اقدامات رژیم صهیونی در غزه، کشتی‌های تجاری در دریای سرخ را مورد هدف قرار می‌دادند و تردد از باب‌المنذب به شدت کاهش یافت و هنوز به قبل از جنگ بازگشته‌است. دولت ترامپ یک جنگ هوایی ۵۲ روزه علیه حوثی‌ها به راه‌انداخت که در ماه می ۲۰۲۵ با آتش‌بس پایان یافت. آمریکا حملات خود را در اری توقف کرد، اما کشتی‌های دارای پرچم آمریکا در دریای سرخ متوقف کرد اما موقعیتی در بازگشت امنیت به دریای سرخ کسب نکرد.

ایران انتخاب بین کنگ

جک کندی، رئیس بخش ریسک کشور خاورمیانه در اس اندبی گلوبال مارکت اینتلیجنس، گفت: ممکن است حوثی‌ها منتظر بمانند تا ایران مشخص دهد که کشودن یک جنگ جدید به نفع آنهاست و آنگاه وارد درگیری شوند. به گفته اسمیت، حوثی‌ها برای کاهش تردد از باب‌المنذب نیازی به انجام کار زیادی ندارند چرا که آنها مجبور نیستند به هر رفتگشتی که از آنجا عبور می‌کند شلیک کنند. هدف قرار دادن چند کشتی خاص برای انسداد این آبراه استراتژیک کافی است؛ آنگاه صادرات نفت از خاورمیانه به شکل جدی کاهش پدید می‌کند که منجر به افزایش شدید قیمت نفت خواهد شد.

قیمت نفت می تواند به ۱۶۰ دلار برسد

رویترز با اشاره به تداوم اختلال در تنگه هرمز هشدار داد که کاهش ذخایر جهانی نفت به سطح بی سابقه رسیده‌است. در گزارش روتیزر آمده است: تحلیلگران و مدیران ارشد صنعت نفت هشدار می‌دهند که در هفته‌های آینده ممکن است شوک شدید قیمتی رخ دهد که بازارهای مالی جهانی را تحت تأثیر قرار دهد. بر اساس این گزارش، «نیل چین» معاون ارشد شرکت نفت و گاز چندملیتی آمریکایی آکسون موبیل پیش‌تر در کنفرانس در نیویورک اعلام کرد: ما به سطوح بی سابقه‌ای از کاهش ذخایر نفت در سطح جهان نزدیک می‌شویم و زمانی که به آن نقطه برسیم، شاهد افزایش شدید قیمت‌ها خواهیم بود. گزارش روتیزر می‌افزاید: به گفته جیمز، اگر سطح ذخایر ما هم پایین‌تر برود، قیمت نفت برنت (شاخص بیش از ۶۰ درصد نفت تجاری جهان) می‌تواند تا ۱۵۰ تا ۱۶۰ دلار در هر بشکه افزایش یابد. در ادامه این گزارش آمده‌است: در همین ارتباط، «توریل بوسونی» رئیس بخش صنعت و بازاریابی نفت آران‌اس بین‌المللی انرژی (IEA) هشدار داده‌است که اگر روند کاهش ذخایر با همین سرعت ادامه یابد، سطح ذخایر جهانی دقیقاً زمانی به نقطه بحرانی می‌رسد که تقاضای سوخت در فصل تابستان به اوج خود می‌رسد. بر اساس این گزارش، تحلیلگران بانک سرمایه‌گذاری آمریکایی جی‌پی مورگان نیز پیش‌بینی کرده‌اند که به‌مض ورود به نیمه دود ژوئن، احتمال افزایش سریع قیمت نفت وجود دارد مگر اینکه تردد کشتی‌های نفتکش در تنگه هرمز به سطح قبل از تجاوز نظامی مشترک آمریکا و رژیم صهیونیستی علیه جمهوری اسلامی ایران بازگردد. در ادامه این گزارش با اشاره به اینکه اداره اطلاعات انرژی آمریکا اعلام کرده‌است که ذخایر نفت خام این کشور (شامل ذخیره استراتژیک) در هفته منتهی به ۲۹ مه (هشتم خرداد۱۴۰۵) به ۷۹۱ میلیون بشکه رسیده‌است. نوشت: از آغاز درگیری‌ها در خاورمیانه، ذخایر آمریکا تقریباً ۶۴ میلیون بشکه کاهش یافته‌است و هشت هفته متوالی است که این روند نزولی ادامه دارد. روتیزر در پایان گزارش خود با بیان اینکه قیمت هر بشکه نفت پیش از تجاوز نظامی علیه ایران زیر ۷۰ دلار در هر بشکه بود، تأکید کرده‌است: تنگه هرمز اکنون به عنوان یک گلوگاه ژئوپولیتیک پایدار تثبیت شده‌است و بازگشت قیمت نفت به پیش از آغاز این جنگ حتی در صورت کاهش تنش‌ها نیز بعید به نظر می‌رسد. فاتح بیروول مدیر اجرایی آران‌اس بین‌المللی انرژی پیشتر هشدار داده بود که چنانچه روند کندی ادامه یابد، بازار نفت تا ماه جولای یا اکتوبر وارد منطقه قرمز خواهد شد.

نصف اقتصاد رادردست بگیرید

Charsogh newspaper

▪ دوشنبه ۱۸ خرداد ۱۴۰۵ ▪ سال دوم ▪ شماره ۴۷۸

حسینعلی حاجی دلیگانی، نماینده مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با چارسوق تشریح کرد:

دولت پزشکیان عواقب حذف ارز ۲۸۵۰۰ تومانی را پیش‌بینی نکرده بود

▪ **وقتی با وجود آتش بس ارز گران می‌شود یعنی شرایط بازار ارز منطقی نیست**

▪ **در تصمیمات وزارت جهاد کشاورزی اعمال نفوذ وجود دارد**

▪ **وقتی ارز نهاده‌های دامی از ۲۸۵۰۰ تومان به یک‌باره به ۱۲۳۰۰۰ و اخیراً به ۱۴۸۰۰۰ تومان برسد**

▪ **خب معلوم است چه رخ خواهد داد**

▪ **تفکری در کشور وجود دارد که به دنبال دلاریزه کردن اقتصاد ایران است**

▪ **نمره نوری قزلجه از ۲۰ زیر ۱۰۰ است**

▪ **گرانی‌های اخیر خودرو مصنوعی و عمدی به قصد ضربه زدن به آرامش روانی مردم است**

گفت و گو

اصرار برخی مسئولان در حواله دادن دلیل همه مشکلات اقتصاد کشور به شرایط جنگی، ما بر آن داشت تا «با حسینعلی حاجی دلیگانی، نماینده مجلس شورای اسلامی به گفت‌وگو درباره شرایط اقتصادی این روزهای کشور بدیشینیم:

▪ **آیا شرایط بازار و افزایش قیمت‌ها در این شرایط را منطقی می‌دانید؟**

همیشه این راشنیده‌ایم واینطور به ما گفته شده که هر نوع بحران اجتماعی، اقتصادی یا سیاسی در هر کشوری نهایتاً به افزایش نرخ ارز خواهد انجامید؛ اما ما به عیان دیدیم که قوی‌ترین ارز دنیا در کنار ارتش جنایتکار صهیونیستی که به عبارتی چهارمین ارتش قدرتمند دنیاست به ما حمله کردند اما قیمت دلار در ایران آن‌قدر نتها گران نشد بلکه ۲۰ هزار تومان هم کاهش یافت؛ یعنی اگر نگاه دقیق‌تری به صحنه بیندازیم از روزی که دکتر همتی به بانک مرکزی بازگشت تا پیش از آغاز جنگ رمضان، قیمت ارز ۳۰ درصد افزایش یافت اما پس از آغاز جنگ قیمت ارز همان طور که پیش‌تر گفتم کاهش شد و در نهایت پس از آتش بس هم شاهد افزایش قیمت ارز بودیم. البته مسئولان باید پاسخ بدهند که وقتی داریم نفت بیشتری می‌فروشیم؛ قیمت این نفت هم دو برابر دوران پیش از جنگ رمضان و حدود ۱۰۰ دلار برای هر بشکه است و از آن هم به‌موقع به دست ما می‌رسد چرا بازار ارز دچار این وضعیت است؛ بنابراین من شرایط بازار را از طبیعی و منطقی نمی‌دانم.

▪ **نقش دولت در این شرایط غیرمنطقی و غیرطبیعی بازار ارز را چگونه تحلیل می‌کنید؟**

گاهی دولت‌ها روش‌های بیمارگونه‌ای برای تأمین نیاز ریالی بودجه به کار می‌بندند. به هر حال دولت هزینه‌های ریالی در بودجه از جمله بحث حقوق و دستمزد‌ها را دارد. برای تأمین این حجم بالای ریال مورد نیاز، گاهی دولت به روش تسعیر ارزی سعی در افزایش قیمت ارز برای رونق ریال بیشتر به خزانه دارد. این هم می‌تواند از دلایل افزایش قیمت ارز باشد. اگر توجه کرده باشید عامه مردم هم یک جمله ضرب‌المثل گونه‌ای در جامعه ما دارند که دائماً به کار می‌برند و می‌گویند: «همه چیز دست خودشان (دولت) است». با اینکه رهبری شهید ما این همه سال را مرتبط با مباحث اقتصادی نام‌گذاری کرده و همواره بر حفظ و تقویت ارزش پول ملی کشور تأکید داشتند؛ متأسفم که بگویم تفکری در کشور وجود دارد که به دنبال دلاریزه کردن اقتصاد ایران است. حتی کار به جایی رسیده که عده‌ای آشکارا از جایگزینی پول داخلی ما با دلار سخن می‌گویند. عجیب‌است که اینها درک نمی‌کنند همان دشمنی که علیه ما جنگ نظامی به راه می‌اندازد؛ در صورت وابستگی اقتصاد ما به دلار به راحتی ما را دچار تلاطمات ارزی و اقتصادی می‌کند.

▪ **از سال ۱۳۹۰ تا دما‌در مقاطعی با تلاطمات ارزی روبه‌رو بوده‌ایم. چرا دما‌تین دور باطل تکرار می‌شود؟**

تجربه نشان داده هر زمان که بحث مذاکره میان ایران و آمریکا مطرح می‌شود ما با نوسانات ارزی مواجه می‌شویم. دلیل این نوسانات می‌تواند سیاست‌های وزارت خزانه‌داری آمریکا در تحریم برخی افراد و نهادهای مرتبط با دور زدن تحریم‌ها باشد؛ یعنی آمریکایی‌ها کار راست‌وسخت می‌گیرند و بعد پای میز مذاکره می‌نشینند. در حالی که برخی مسئولان ما این نوع سیاست‌ورزی آمریکا را حتی در محاسبات ذهنی‌شان دخیل نکرده و نمی‌کنند. ما باید صحنه را وسیع بینیم. پتانگون وظیفه جنگ نظامی علیه ایران را بر عهده دارد و وزارت خزانه‌داری آمریکا جنگ اقتصادی را مدیریت می‌کند. این دودر کنار هم عمل می‌کنند و باید این مورد در محاسبات مسئولان و تصمیم‌گیران ما در نظر گرفته شود.

▪ **برخی کارشناسان معتقدند جنگ عامل تمام گران‌های اخیر است. برخی دیگر جراحی اقتصادی اخیر دولت را عامل مؤثرتری در تلاطمات قیمتی بازار می‌دانند. مسئولان دولتی نیز دما‌تاً به بهانه شرایط جنگی از زیر**

بار مسئولیت طفره می‌روند. دقیقاً در اقتصاد ایران چه اتفاقی رقم خورده که برخی قیمت‌ها روزانه و حتی ساعتی بالا می‌روند؟

ما در سال‌های اخیر حداقل تجربه دو جراحی در اقتصاد ایران را داریم. یکی از این جراحی‌ها در زمان شهید رئیسی و دیگری در زمان دولت فعلی و اخیراً انجام شد. البته میان این دو جراحی یک تفاوت اساسی وجود دارد. جراحی زمان شهید رئیسی با آمادگی اولیه بسیار خوبی انجام شد اما در میانه جراحی به یک‌باره اتفاقات خارج از کنترل رخ داد؛ اما جراحی اقتصادی صورت گرفته در دولت آقای پزشکیان حتی همان آمادگی اولیه را هم نداشت و به یک‌باره شکم اقتصاد بیمار ایران را شکافتند. وقتی ارز نهاده‌های دامی از ۲۸۵۰۰ تومان به یک‌باره به ۱۲۳۰۰۰ و اخیراً به ۱۴۸۰۰۰ تومان برسد خب معلوم است چه رخ خواهد داد. دولت پزشکیان عواقب خطرناک این آزادسازی ارزی بر اقتصاد ایران را پیش‌بینی نکرده بود. در حالی که معلوم بود که مرغ، تخم‌مرغ، گوشت، شیر، لبنیات و صدها محصول دیگر از این آزادسازی نرخ ارز تأثیر پذیرفته و گران خواهند شد. از سوی دیگر در سامانه بازاره ۲۴ درصد سود هم در مرغدار، ما دریافت می‌کنند که در نهایت تولیدکننده این هزینه‌ها سرچار مجبور است از جیب من و شما می‌صرف‌کننده جبران کند و یکی از دلایل افزایش قیمت مرغ و محصولات پروتئینی مرتبط با آن دقیقاً همین است. خب حالا من از شما سوال می‌کنم؛ این دولت پزشکیان چه تصمیمات خود دولت عامل این جنگ عامل این نابسامانی‌ها بوده یا سیاست‌های غلط اقتصادی دولت چهاردهم؟

▪ **لطفاً کمی بیشتر توضیح دهید.**

ما در کشورمان با گران‌سازی، گران‌فروشی و گران اداره کردن مواجه هستیم. وقتی از گران‌فروشی سخن می‌گوییم زود ذهن‌ها سمت بقال یا سوپری سر کوجه می‌رود در حالی که مسئله فراتر از اینهاست. اتفاقاً بزرگ‌ترین گران‌فروش و گران‌ساز کشور خود دولت است اما کسی سراغ دولتی‌ها نمی‌رود. اصلاً رک و پوست‌کنده بگویم که عامل گرانی‌ها جنگ نیست. همان طور که پیش‌تر هم گفتم جنگ نه تنها از ارز آن کرد بلکه احساس غم‌دلی و وفاق به جامعه ما تزریق کرد و مردم خیلی هوای هم را داشتند. ۲۵ دلار درصد گرانی‌ها از آن هم به دلیل تورم سالانه منطقی می‌دانم و ۷۵ درصد گرانی‌های اخیر به دلیل جراحی اقتصادی بی‌موقع و ناقص دولت پزشکیان است. به نظر می‌جهت هم نباید گناه گرانی‌ها را به دولت پزشکیان و رژیم‌های قبلی که انگیزه‌های برخی بخش‌های دولت از جمله حجم افزایش قیمت‌هاست، مشکل کشور ما اصلاً جنگ نیست. ما درگیر سودمندی‌ها هستیم. به عنوان مثال من اگر جای آقای نوری قرنجه وزیر جهاد کشاورزی بودم وقتی فروردین‌ماه می‌دیدم که آمار جوچه‌ریزی کم شده؛ پیگیری و مشکل را در سطح استان‌ها حل می‌کردم. اگر این اقدام به‌موقع صورت گرفته بود و وزیر جهاد در زمان لازم ورود می‌کرد امروز شاهد گرانی مرغ در بازار نبودیم. در مجموع اگر بخواهم به عملکرد وزیر جهاد کشاورزی دولت چهاردهم نمره‌ای بدهم قطعاً از ۲۰ زیر ۱۰ خواهد گرفت. سایر وزرا هم نمرات چندان جالبی نمی‌گیرند.

▪ **گرانی خودرو در این روزها دیگر د مردم را در آورده است. به عنوان نماینده مردم در مجلس در این زمینه چه توضیحی دارید.**

بعث گرانی‌های اخیر خود ر هم مصنوعی و عمدی به قصد ضربه زدن به آرامش روانی مردم است. این ماجرای گرانی خودرو به بهانه کمبود ورق یک بازی روانی است. ما سالانه ۱۶۰ هزار تن مصرف ورق فولادی در کل کشور از جمله بخش خودرو سازی داریم اما همین الان موجودی انبارها نزدیک به پر بوده و حتی نیعی از نیاز سالانه کشور هم صرف نشده‌است. متأسفانه چون سامانه موجودی انبارهای ما به هم متصل نیست عده‌ای محترک‌ورق‌های فولادی را در انبار نگه داشته و عرضه نمی‌کنند تا در زیر سایه کمبود گان‌ب، قیمت آن افزایش یابد. افزایش قیمت ورق هم بهانه خودرو سازی برای گران‌سازی شده‌است و بازار را متلاطم کرده‌است. در حالی که هیچ مشکلی در واقعیت وجود ندارد و بازار تحت تبلیغات روانی دچار آشفتگی است.

▪ **درباره امارات متحده عربی و رویکرد خصمانه این کشور در میان تمام کشورهای عربی نسبت به ایران توضیح دهید.**

پاسخ‌های ایران بر مبنای ارتقن تلفات انسانی در منطقه نبود. ما زیرساخت‌های عمدتاً نظامی و اقتصادی کشورهای دخیل در تهاجم به ایران را هدف قرار دادیم. مطمئن

باشید امارات و سایر خسان منطقه و شرکای آمریکا رژیم صهیونیستی دیگر آن روزهای خوش گذشته را نخواهند دید. دوران بر‌حای بلندو سرمایه‌گذاری‌های کلان به‌خصوص برای امارات تمام‌شده و مردم عادی به‌داندند که بحمدالله ما در بحث‌موشکی و پهپادی به قدری توانمند هستیم که تهدید ناکرده‌اگر جنگی دیگر هم به ما متحمل شود پاسخ‌های سختمان تا مدت‌ها امکان‌آورد. تا الان کشور هم مطمئن باشید که زیرساخت‌های کشورهاییکه در پایگاه‌در اختیار آمریکا قرار داده‌اند به سختی آسیب دیده‌و چندین برابر ما خسارت خورده‌اند. به صورت سفت‌وسخت اعمال شوند.

▪ **یعنی ما برای آغاز جنگی دیگر از سوی دشمن آمادگی لازم نظامی را داریم.**

ما برای ختنی‌سازی تمامی سناریوهای احتمالی دشمن برنامه دقیق داریم. چه حمله هوایی و محدود و چه حمله زمینی و نامحدود انجام دهند مطمئن باشید شگفت‌زده خواهند شد. ما هنوز خیلی از موشک‌های سجیل و وستاخیز استفاده نکرده‌ایم. ۱۶ جفت از این دو موشک که به صورت جفت-جفت بر روی لانچرها سوار می‌شوند با آن سره ۱۵ تنی که دارند به هر نقطه‌ای برخورد کند قدرت تخریب بالایی دارد.

▪ **درباره پذیرش آتش بس از سوی جمهوری اسلامی ایران یا به عبارت رهبری انقلاب سکوت صحنه نبرد نظامی چه نظری دارید. آیا ایران را پیروز نبرد نظامی می‌دانید.**

دشمن به هیچ‌کدام از اهدافش در جنگ با ایران نرسیده و یک شکست خورده تمام عیار است. بدون مبالغه می‌گویم که دشمن در ۲۰ محور از ما شکست خورده که همگی قابل بحث هستند. بر اساس اطلاعات موقی می‌گویم که ما ظرفیت استمرار جنگ را داشتیم اما به هر حال آتش بس اتفاق افتاد. معتقدم دشمن در نهایت دست‌آش را بالا خواهد برد و شرایط ایران را خواهد پذیرفت اما اگر جنگ را ادامه می‌دادیم قطعاً این اتفاق خیلی زود تر رخ می‌داد. حتی من معتقدم در جنگ ۱۲ روزه هم آتش بس را زود پذیرفتیم. این ضرب‌المثل باید همواره مدنظر ما باشد: «ترجم بر بلنگ تیزندان، جفاکاری بودبر گوسپندان». وقتی دشمن بر ما جنگی تحمیل می‌کند ما نباید این قدر زود آتش بس را پذیریم. بالاخره اینها امام ما را شهید کرده‌اند. کودکان، زنان و مردان بی گناه غیر نظامی را به شهادت رسانده‌اند. ما نباید به راحتی از کنار این موضوعات بگذریم. ترامپ و نتانیاهو دو قاتل جانی هستند و شنیدن سخن چنین موجودات پستی در قالب مذاکره ضروری ندارد. این نکته را هم در نظر بگیرید حتی اگر آمریکا به فکر توافق واقعی با ایران بیفتد؛ این تصمیم هیچ‌گاه مطلوب رژیم صهیونیستی نخواهد بود! اسرائیلی‌ها قطعاً اجاره‌ایداری توافق را نمی‌دهند. از طرفی دشمن به دنبال تحمیل حالت نه جنگ و نه صلح به ماست. چراکه در این حالت هیچ سرمایه‌گذار موثری در کشور صورت نمی‌گیرد و پیشرفت کارها دچار رکود می‌شود. برای همین است که می‌گویم ما نباید زیر بار آتش بس می‌رفتیم.

▪ **آیا امریکایی‌ها برای مذاکره قابل اعتماد می‌دانید؟**

آمریکایی‌ها در مذاکرات تاکنون سه مرتبه ما را فریب داده‌اند. بار اول و بار دوم دو جنگ اخیر بود که در میانه مذاکرات به ایران حمله شد و بار سوم همین دور مذاکراتی آقایان قالیباف ونوس بود. آمریکایی‌ها قبل از ورود هیات ایرانی به اسلام‌آباد دو پیش‌شرط ما شامل آتش بس در لبنان و آزادی اموال بلوکه‌شده ایران را پذیرفته بودند اما در باره هر دو به‌دو کردند. البته ما توانستیم در نهایت آتش بس در لبنان را به آن‌ها دیکته کنیم اما در باره آزادی اموال بلوکه‌شده کلاً منکر پذیرش ابتدایی آن شدند. از این روز رهبر حکیم انقلاب حضرت آیت‌الله سید مجتبی خامنه‌ای صلاح را در این دیدند که تا زمانی که دشمن به دنبال خذنه‌است دیگر دیدار مستقیمی در سطح مقامات دو کشور صورت نگیرد و اصولاً رأس نظام به این نظر رسیده که دشمن در این حالت هیچ سرمایه‌گذار موثری در کشور ندارد. ما بر اساس عضویتمان در پیمان منع گسترش حقوقی داریم که اصلاً نباید در باره آن مذاکره‌ای شود.

▪ **آمریکایی‌ها خیلی روی بحث خروج ذخایر اورانیوم ۶۰ درصد از ایران با فشاری دارند. نظر شما در این زمینه چیست؟**

اورانیوم غنی شده ۶۰ درصد ایران باعث ایجاد قدرت باز اندازی است. شک‌کننده‌اگر به هر دلیلی و به هر شکلی این اورانیوم ۶۰ درصد از ایران خارج شود مبرمان اتمی ایران حتمی است. تجربه عراق و لیبی نشان می‌دهد که اعتماد به آمریکا در موضوعاتی مانند هسته‌ای نه تنها وضع کشور را بهتر نمی‌کند بلکه ما را صدمه بله عقب می‌اندازد و وضعمان صدها پله بدتر می‌شود. بازم هم می‌گویم ما بر اساس عضویتی که در پیمان منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای داریم از حقوقی برخورداریم که غیر قابل مذاکره‌است. البته این عضویت نه تنها برای ما هزینه‌زا نبوده بلکه هر بار این گروسی ملعون آمد و دو یک‌انظار نظرات متفاوتی انجام داده که بر اساس آن آمریکایی‌ها بیانه حمله نظامی به ایران داشته باشند.

▪ **درباره کنترل هوشمند تنگه هرمز از سوی ایران چه فکری کنید؟ آیا با ورودی از درآمد احتمالی ایران از این تنگه وجود دارد؟**

تنگه هرمز کنج ناپایدی بود که ما در جنگ رمضان آن را یافتیم. شک‌کننده به زودی درآمد خوبی از تنگه هرمز به دست خواهیم آورد. تازه نفت را ممکن است یک روز بخرند و دو دیگر نخرند. اصلاً شاید روزی تمام شود؛ اما تنگه هرمز ثروت ماندگاری است به آرامش روانی مردم است. این ماجرای گرانی خودرو به بهانه کمبود ورق یک بازی روانی است. ما سالانه ۱۶۰ هزار تن مصرف ورق فولادی در کل کشور از جمله بخش خودرو سازی داریم اما همین الان موجودی انبارها نزدیک به پر بوده و حتی نیعی از نیاز سالانه کشور هم صرف نشده‌است. متأسفانه چون سامانه موجودی انبارهای ما به هم متصل نیست عده‌ای محترک‌ورق‌های فولادی را در انبار نگه داشته و عرضه نمی‌کنند تا در زیر سایه کمبود گان‌ب، قیمت آن افزایش یابد. افزایش قیمت ورق هم بهانه خودرو سازی برای گران‌سازی شده‌است و بازار را متلاطم کرده‌است. در حالی که هیچ مشکلی در واقعیت وجود ندارد و بازار تحت تبلیغات روانی دچار آشفتگی است.

▪ **درباره امارات متحده عربی و رویکرد خصمانه این کشور در میان تمام کشورهای عربی نسبت به ایران توضیح دهید.**

پاسخ‌های ایران بر مبنای ارتقن تلفات انسانی در منطقه نبود. ما زیرساخت‌های عمدتاً نظامی و اقتصادی کشورهای دخیل در تهاجم به ایران را هدف قرار دادیم. مطمئن

باشید امارات و سایر خسان منطقه و شرکای آمریکا رژیم صهیونیستی دیگر آن روزهای خوش گذشته را نخواهند دید. دوران بر‌حای بلندو سرمایه‌گذاری‌های کلان به‌خصوص برای امارات تمام‌شده و مردم عادی به‌داندند که بحمدالله ما در بحث‌موشکی و پهپادی به قدری توانمند هستیم که تهدید ناکرده‌اگر جنگی دیگر هم به ما متحمل شود پاسخ‌های سختمان تا مدت‌ها امکان‌آورد. تا الان کشور هم مطمئن باشید که زیرساخت‌های کشورهاییکه در پایگاه‌در اختیار آمریکا قرار داده‌اند به سختی آسیب دیده‌و چندین برابر ما خسارت خورده‌اند. به صورت سفت‌وسخت اعمال شوند.

▪ **رأس نظام مخالف مذاکرات رودررو با آمریکا است چرا که طرف مقابل به دنبال فریب ماست**

▪ **تا سال‌ها می‌توانیم در برابر محاصره دریایی مقاومت کنیم**

نخواهد گرفت.

کوچک تر شدن واقعی بودجه با اتخاذ سیاست انقباضی

گزارش

پژوهشگران معتقدند، بودجه ۱۴۰۵ با رویکردی انقباضی و در شرایط تنگناهای اقتصادی و تنش های بین المللی تدوین شد.

بر اساس گزارش گروه پژوهشی حکمرانی و مالیه عمومی مرکز پژوهش های توسعه و آینده نگری، بودجه سال ۱۴۰۵ در شرایطی تدوین شده که اقتصاد کشور هم زمان با محدودیت های داخلی، تنگناهای مالی، فشارهای تورمی و تنش های سیاسی و بین المللی مواجه است. همین شرایط موجب شده دولت در تنظیم منابع و مصارف بودجه رویکردی محتاطانه و تا حد زیادی انقباضی را در پیش بگیرد.

مطابق ارقام ارائه شده، مجموع منابع و مصارف عمومی دولت در بودجه ۱۴۰۵ معادل ۵ هزار و ۲۲۰ میلیارد تومان پیش بینی شده که تنها ۵ درصد بیشتر از رقم مصوب سال ۱۴۰۴ است. از نگاه پژوهشگران، این میزان رشد در شرایط تورمی اقتصاد ایران به معنای کوچک تر شدن واقعی بودجه و اتخاذ سیاست انقباضی است.

در بخش منابع بودجه، مهم ترین تحول مربوط به کاهش شدید درآمدهای حاصل از واگذاری دارایی های سرمایه ای، به ویژه

درآمدهای نفتی است. دولت در بودجه ۱۴۰۵ منابع حاصل از واگذاری دارایی های سرمایه ای را با کاهش حدود ۷۰ درصدی

نسبت به سال قبل پیش بینی کرده است؛ موضوعی که گزارش آن را در تاریخ بودجه ریزی مدرن ایران کم سابقه توصیف می کند.

هم زمان درآمدهای عمومی دولت با رشد حدود ۴۰ درصدی افزایش یافته و بخش عمده این افزایش از محل درآمدهای مالیاتی تأمین خواهد شد. بر اساس گزارش، درآمدهای مالیاتی و گمرکی که در سال ۱۴۰۰ پس از درآمدهای نفتی دومین منبع تأمین مالی دولت بودند، اکنون به مهم ترین منبع درآمدی بودجه تبدیل شده اند و سهم آنها در تأمین منابع عمومی دولت به حدود ۵۷ درصد رسیده است.

پژوهشگران معتقدند جابه جایی ترکیب منابع بودجه نشان دهنده گذار تدریجی نظام بودجه ریزی ایران از اتکای سنتی به نفت به سمت درآمدهای مالیاتی است. با این حال در گزارش تأکید شده که موفقیت این تغییر وابسته به اصلاح ساختار حکمرانی، ارتقای بهره روری دولت و افزایش کارایی نظام مالیاتی خواهد بود؛ در غیر این صورت فشار مالیاتی می تواند به کاهش فعالیت های اقتصادی و تشدید مشکلات تأمین منابع منجر شود.

در سمت مصارف نیز بودجه ۱۴۰۵ تصویری انقباضی ارائه می دهد.

هزینه های جاری دولت نسبت به سال قبل حدود ۲۰ درصد

افزایش یافته، اما اعتبارات عمرانی در سطح ۶۰۰ هزار میلیارد تومان ثابت مانده و رشد آنها عملاً صفر در نظر گرفته شده است.

کارشناسان این گزارش معتقدند تثبیت سرمایه گذاری عمومی در شرایطی که اقتصاد کشور همچنان با رکود مواجه است، می تواند آثار منفی بر رشد اقتصادی و اشتغال بر جای بگذارد.

از سسوی دیگر اعتبارات تملک دارایی های مالی دولت نیز حدود ۴۰ درصد کاهش یافته و از یک هزار همت به ۶۰۰ همت رسیده است. گزارش هشدار می دهد ادامه روند انتشار اوراق مالی و افزایش بدهی های دولتی می تواند بار مالی بیشتری را به سال های آینده منتقل کند.

در بخش سیاست های حمایتی، تشدید مشکلات تأمین منابع عمومی منجر شده به افزایش فشارهای معیشتی را جبران کند. از جمله مهم ترین اقدامات

پیش بینی شده در بودجه می توان به افزایش سقف معافیت مالیات بر درآمد ماهانه از ۲۴ میلیون تومان به ۴۰ میلیون تومان، افزایش ۲۰ درصدی حقوق کارکنان دولت، افزایش حداقل حقوق بازنشستگان به بیش از ۱۴ میلیون تومان، تداوم پرداخت یارانه نقدی و تأمین منابع لازم برای اجرای طرح کالابرگ الکترونیکی اشاره کرد.

همچنین در بودجه حدود ۸،۸ میلیارد دلار ارز ترجیحی برای تأمین کالاهای اساسی در نظر گرفته شده است. دولت علاوه بر این، منابع قابل توجهی را برای تقویت بنیه دفاعی و امنیتی کشور، تأمین انرژی، توسعه زیرساخت های آب و حمایت از

طرح های عمرانی مرتبط با انرژی اختصاص داده است. در بخش اصلاحات ساختاری نیز حذف دست کم ۷۰ ردیف متفرقه بودجه و ادغام ۵۸ ردیف اعتباری در دستگاه های اصلی پیش بینی شده که از نگاه تدوین کنندگان گزارش گامی در جهت افزایش شفافیت و انضباط مالی محسوب می شود. گزارش همچنین تغییرات اعمال شده توسط مجلس شورای اسلامی را بررسی کرده است. بر این اساس مجلس ضمن حفظ جهت گیری کلی بودجه، تغییرات مهمی در ارقام منابع و مصارف ایجاد کرده است. مهم ترین تغییر، افزایش حدود ۵۵۰ هزار میلیارد تومانی سقف منابع عمومی نسبت به برنامه بودجه ای دولت است که عمدتاً از محل افزایش درآمد های مالیاتی و تغییر در برخی منابع مالی تأمین شده است.

بر اساس مصوبه مجلس، درآمد حاصل از افزایش دو واحد درصدی مالیات بر ارزش افزوده حذف شده، اما در مقابل منابع مالیاتی جدید دیگری جایگزین شده اند. همچنین بخشی از افزایش منابع ناشی از تغییر نرخ تسعیر ارز و افزایش سهم منابع صندوق توسعه ملی در محاسبات بودجه بوده است. در سمت مصارف نیز مجلس هزینه های جاری را نسبت به بودجه دولت افزایش داده و اعتبارات عمرانی را از ۶۰۰ همت به بیش از ۸۰۰ همت رسانده است. با وجود این، گزارش هشدار می دهد که افزایش هزینه ها بدون تأمین منابع پایدار، کسری بودجه را تشدید خواهد کرد.

مطابق برآوردهای ارائه شده، کسری بودجه بر مبنای تراز دارایی های مالی از حدود ۹۴۰ همت در بودجه دولت به حدود یک هزار و ۴۰۰ همت در مصوبه مجلس افزایش یافته است.

نویسنده گزارش این وضعیت را نشانه ای از تداوم مشکلات ساختاری نظام بودجه ریزی کشور دانسته و تأکید می کند که اصلاحات بنیادین در ساختار بودجه، بازتعریف روابط دستگاه های اجرایی با سازمان

برنامه و بودجه و ایجاد نظام شفاف اطلاعات مالی، ضرورتی اجتناب ناپذیر برای آینده اقتصاد ایران است.

با ختمه باید گفت بودجه ۱۴۰۵ هرچند با هدف کنترل کسری بودجه و مدیریت منابع تدوین شده، اما همچنان با چالش هایی نظیر فشار بر درآمد های مالیاتی، کاهش سرمایه گذاری عمومی، افزایش بدهی های مالی و تداوم ناترازی های ساختاری روبه روست؛ چالش هایی که بدون اصلاحات عمیق در نظام حکمرانی مالی کشور، می تواند در سال های آینده پیامدهای اقتصادی و اجتماعی گسترده تری به همراه داشته باشد.

اخبار

سازمان برنامه با حذف ارز ۲۸۵۰۰ تومانی مخالف بوده است؟

کارشناسان سازمان برنامه پیش از جراحی اقتصادی، نسبت به تبعات تک نرخی شدن ارز که در دی ماه رخ داد هشدار داده بودند.

در نامه ای که در شهریورماه سال گذشته از سوی رئیس سازمان برنامه و بودجه خطاب به رئیس دفتر رئیس جمهور ارسال شده، پیشنهادهای مطرح شده در حوزه اصلاح سیاست های ارزی مورد بررسی قرار گرفته است. این پیشنهادها بر دو محور اصلی شامل «تعیین قیمت ارز بر اساس عرضه و تقاضا، حذف تخصیص ارز و حرکت به سمت تک نرخی شدن ارز» و همچنین «تقویت بنیه ارزی، حمایت از پول ملی و حرکت به سمت دلارزدایی» متمرکز بوده است.

بر اساس این مکاتبه، سازمان برنامه و بودجه اگرچه مزیت های نظام تک نرخی

ارز را در شرایط عادی اقتصاد مورد تأیید قرار داده، اما اجرای این سیاست در

شرایط تحریم را پرریسک ارزیابی کرده است.

در این نامه تأکید شده است که کارشناسان سازمان برنامه و بودجه، نظام تک نرخی مبتنی بر بازار آزاد را در شرایط عادی بهترین سازوکار برای تخصیص بهینه منابع ارزی، تأمین کالاهای وارداتی و بهبود فضای صادراتی می دانند. اما در شرایطی که کشور با تحریم های شدید مواجه است و منابع ارزی به صورت محدود و تدریجی وارد اقتصاد می شود، انگیزه های سفته بازی، تقاضاهای احتیاطی و حتی خروج سرمایه می تواند فشار سنگینی بر بازار ارز وارد کند. در این ارزیابی کارشناسی همچنین آمده است که بانک مرکزی در چنین شرایطی توان پاسخگویی به تقاضاهای غیرتجاری و سفته بازنه را نخواهد داشت و حرکت به سمت بازار آزاد ارز، بدون فراهم شدن پیش نیازهای لازم، با ریسک بسیار بالایی همراه است. رئیس سازمان برنامه و بودجه در این مکاتبه به هشدار داده است که اجرای چنین سیاستی می تواند برنامه ریزی دولت برای حفظ ثبات متغیرهای کلان اقتصادی را با اختلال مواجه کرده و در نهایت به بروز بحران در تأمین ارز مورد نیاز بخش های واقعی اقتصاد منجر شود؛ بحرانی که پیامدهای آن به شکل افزایش شدید نرخ تورم، کاهش رشد اقتصادی و دشوارتر شدن تأمین کالاهای اساسی و مواد اولیه تولید بروز خواهد کرد. انتشار این مکاتبه از آن جهت حائز اهمیت است که تاریخ

آن به چند ماه پیش از اجرای سیاست های جدید ارزی و حذف ارز از ترجیحی بازمی گردد و نشان می دهد بخشی از بدنه کارشناسی دولت نسبت به تبعات آزادسازی نرخ ارز در شرایط تحریمی هشدارهای مشخصی ارائه کرده بود.

در گزارش تسنیم، بارها تأکید شده بود که موفقیت سیاست تک نرخی شدن ارز مستلزم فراهم بودن پیش شرط های مهمی همچون دسترسی پایدار به منابع ارزی، کاهش محدودیت های بین المللی، کنترل انتظارات تورمی و توان بالای بانک مرکزی برای مدیریت بازار اسر؛ شرایطی که در اقتصاد تحت فشار تحریم، تحقق هم زمان آن ها با چالش های جدی مواجه است. حالا بر اساس این سند مشخص شده بخش بزرگی از بدنه کارشناسی دولت نیز باین تصمیم مخالف بوده است. بر همین اساس، این مکاتبه را می توان یکی از اسناد مهم در بررسی روند تصمیم گیری های ارزی دولت و ارزیابی هشدارهای کارشناسی پیش از اجرای سیاست های جدید اقتصادی دانست؛ هشدهایی که بر اساس متن نامه، نسبت به احتمال جهش تورمی، افزایش تقاضای سفته بازی و بروز اختلال در تأمین ارز مورد نیاز اقتصاد کشور تأکید داشته است.

دها میلیارد دلار در دست مردم است

عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام: مهم ترین ظرفیت کشور برای تأمین مالی غیر تورمی، منابع و سرمایه های در اختیار مردم است.

حجت الاسلام غلامرضا مصباحی مقدم، عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام در پاسخ به این پرسش که تأمین مالی غیرتورمی برای بازسازی خسارت های جنگ و همچنین رشد تولید بدون ایجاد آثار تورمی چگونه امکان پذیر است، اظهار کرد: مهم ترین ظرفیت کشور برای تأمین مالی، منابع و سرمایه های در اختیار مردم است. امروز بخش قابل توجهی از نقدینگی و دارایی های مردم به سمت خرید ارز، طلا، خودرو، زمین و مسکن حرکت کرده و بسیاری از این خرید نهان برای رفع نیاز مصرفی بلکه با هدف حفظ ارزش دارایی و ذخیره سرمایه انجام می شود.

وی افزود: این منابع، منابع کوچکی نیستند و برآورده نشان می دهد ده ها میلیارد دلار سرمایه در اختیار مردم قرار دارد که در صورت طراحی ابزارهای مناسب می تواند به سمت سرمایه گذاری های مولد هدایت شود. دولت، بانک مرکزی و بازار سرمایه باید روش هایی را به کار گیرند که برای مردم جذابیت داشته باشد و بتوانند این منابع را از حالت راکد خارج کرده و به چرخه تولید و سرمایه گذاری وارد کنند.

طلا ودلار نخردید، در نفت سرمایه گذاری کنید

مصباحی مقدم با تأکید بر اینکه بهترین شیوه جذب سرمایه های مردمی، مشارکت دادن مردم در منافع پروژه های اقتصادی است، تصریح کرد: سرمایه گذاری در بخش های نفت و گاز، چه در حوزه بالادستی و چه در بخش پایین دستی، همچنین صنایع پتروشیمی، فولاد و جمله حوزه های مستند که باذهی بالایی دارند و می توانند بستر مناسبی برای جذب سرمایه های مردمی باشند، زمانی که مردم اطمینان پیدا کنند در منافع این پروژه ها شریک هستند، استقبال گسترده ای از سرمایه گذاری خواهند کرد.

رئیس اسبق کمیسیون برنامه و بودجه مجلس ادامه داد: برای مثال اگر پروژه های بزرگ و سودآوری مشابه پالایشگاه سارنگ خلیج فارس تعریف شود و سهام آن در اختیار مردم قرار گیرد، امکان جذب حجم قابل توجهی از منابع مالی فراهم خواهد شد. چنین پروژه هایی دارای منافع اقتصادی بالایی هستند و می توانند به یکی از مهم ترین ابزارهای تأمین مالی کشور تبدیل شوند.

با سود ۵۰ درصدی واقعی می توان سرمایه های مردم را جذب کرد

وی خاطرنشان کرد: بر اساس اطلاعات موجود، بازگشت سرمایه در برخی پروژه های نفتی در مدت حدود دو سال امکان پذیر است؛ به این معنا که باذهی واقعی این سرمایه گذاری ها می تواند به حدود ۵۰ درصد، بدون احتساب تورم سالانه در سال برسد. اگر چنین باذهی واقعی و حتی به صورت ارزی برای سرمایه گذاران تضمین و بنیین شود، جذب سرمایه های مردمی کار دشواری نخواهد بود.

تأمین مالی غیرتورمی بانرسانی؛ چگونه سرمایه های مردم وارد تولید می شود؟ مصباحی مقدم تأکید کرد: شرط موفقیت این رویکرد آن است که سیاست گذاران و تصمیم گیران دولتی به مشارکت واقعی مردم باور داشته باشند و اجازه دهند سرمایه گذاران از منافع حاصل از سرمایه گذاری های خود بهره مند شوند. در چنین شرایطی، تأمین مالی بانرسانی خسارت ها و همچنین توسعه تولید بدون اتکا به منابع تورمزا و استقراض از بانک مرکزی امکان پذیر خواهد بود.

چگونه هزینه های بالادست بر قیمت کالاها تأثیر می گذارد؟

تغییرات قیمت در صنایع بالادستی، به یکی از عوامل اثر گذار بر بهای تمام شده کالاهای تولیدی تبدیل شده است. صنعت فولاد پتروشیمی را می توان ستون فقرات بخش بزرگی از تولید صنعتی کشور دانست. صدها صنعت پایین دستی از لوازم خانگی و خودرو گرفته تا صنایع ساختمانی، تجهیزات صنعتی، بسته بندی، لوله و پروفیل، محصولات پلاستیکی و ده ها حوزه دیگر، به صورت مستقیم یا غیرمستقیم وابسته به مواد اولیه ای هستند که در صنایع فولادی و پتروشیمی تولید می شود. به همین دلیل هرگونه تغییر در قیمت این مواد اولیه، صرفاً یک تغییر در یک حلقه از زنجیره تولید نیست، بلکه موجی از افزایش هزینه ها را در سراسر اقتصاد صنعتی کشور ایجاد می کند.

در چنین شرایطی، ثبات قیمت در صنایع بالادستی نه تنها یک مسئله اقتصادی بلکه یک ضرورت برای حفظ قدرت رقابت صنایع پایین دستی و کنترل تورم تولید محسوب می شود. زمانی که قیمت ورق فولادی، انواع مقاطع، محصولات پتروشیمی یا مواد پلیمری افزایش پیدا می کند، این افزایش به سرعت خود را بر بادهای تمام بنده محصولات نهایی نشان می دهد و در نهایت مصرف کننده نهایی نیز هزینه آن را پرداخت می کند. پس از حملات اخیر رژیم صهیونیستی و آمریکا به برخی زیرساخت های کشور و شکل گیری شرایط ویژه اقتصادی و لجستیکی، بازار مواد اولیه نیز دستخوش تغییرات قابل توجهی شد. در این میان بسیاری از تولیدکنندگان صنایع پایین دستی از جهش قیمت مواد اولیه فولادی و پتروشیمی، محدودیت های عرضه و هزینه های سرشار، مواد اولیه گران تری سخن گفته اند؛ موضوعی که آثار آن به سرعت در قیمت کالاهای تولیدی نمایان شد.

جهش قیمت مواد اولیه؛ آغاز یک زنجیره تورمی

افزایش قیمت های اخیر در محصولات نهایی صنایع پایین دستی صرفاً ناشی از عوامل بیرونی نیست؛ سیاست های کلان اقتصادی نیوده است. بخشی از این افزایش قیمت مستقیماً از بازار مواد اولیه و صنایع بالادستی سرچشمه گرفته است. فولاد و پتروشیمی به عنوان تأمین کنندگان اصلی مواد اولیه، نقش تعیین کننده ای در ساختار هزینه صنایع پایین دستی دارند. هنگامی که قیمت مواد اولیه افزایش پیدا می کند، تولیدکننده پایین دستی ناچار است با همان ظرفیت و همان هزینه های سرشار، مواد اولیه گران تری خریداری کند. نتیجه طبیعی این روند افزایش بهای تمام شده و در نهایت افزایش قیمت محصول نهایی خواهد بود. گزارش های بورس کالا نشان می دهد قیمت برخی محصولات فولادی در مقایسه با ماه های قبل افزایش قابل توجهی داشته که این مسئله فشار بیشتری را بر صنایع پایین دستی وارد کرده است.

ادعای سهم ۱۰ درصدی فولاد در تورم صنایع پایین دستی؛ آمار یا واقعیت؟

در هفته های گذشته سخنگوی صنعت فولاد در اظهاراتی اعلام کرد که سهم فولاد در بهای تمام شده محصولات صنایع

پایین دستی حدود ۱۰ درصد است. وحید یعقوبی، معاون انجمن فولاد گفته است: "افزایش قیمت خودرو و لوازم خانگی را می توان ستون فقرات بخش بزرگی از تولید دانند. سهم فولاد در قیمت لوازم خانگی حدود ۱۰ درصد و در صنعت ساختمان حدود ۳ درصد است." ادعایی که اگر صحیح باشد، به معنای آن است که افزایش قیمت فولاد تأثیر چندانی بر قیمت نهایی محصولات تولیدی ندارد. اما بررسی ساختار هزینه در بسیاری از صنایع پایین دستی تصویر متفاوتی ارائه می دهد. برای نمونه در صنعت لوازم خانگی، سهم مواد اولیه فولادی در برخی محصولات بسیار بیشتر از ارقام مطرح شده است. برآوردهای موجود نشان می دهد در تولید یخچال، حدود ۲۷ درصد از بهای تمام شده مستقیماً به مواد اولیه فولادی وابسته است. این رقم در ماشین لباسشویی حتی به حدود ۳۵ درصد نیز می رسد.

به عبارت دیگر، در محصولی مانند ماشین لباسشویی، بیش از یک سوم هزینه تولید تحت تأثیر مستقیم قیمت فولاد قرار دارد. در چنین شرایطی تمام نگاه ها به سمت تولیدکنندگان نهایی معطوف می شود؛ تولیدکنندگانی که در انتهای زنجیره قرار دارند و اغلب هیچ نقشی در تعیین قیمت مواد اولیه ندارند اما مجبورند پاسخگوی افزایش قیمت محصولات خود باشند.

پتروشیمی؛ حلقه دیگری از زنجیره افزایش قیمت

این مسئله تنها به صنعت فولاد محدود نمی شود. در صنعت پتروشیمی نیز شرایط مشابهی وجود دارد.

بخش بزرگی از صنایع پایین دستی کشور وابسته به مواد پلیمری، پلاستیکی و شیمیایی هستند. افزایش قیمت این مواد به طور مستقیم هزینه تولید را در صنایع مختلف افزایش می دهد. تولیدکنندگان صنایع پایین دستی معتقدند علاوه بر افزایش قیمت ها، عرضه محدود و قطره چکانی برخی مواد اولیه در بورس

جنگ ترامپ، عقبگرد اقتصادی وگرانی برای انگلیس آورد

تنها چند ماه پیش بود که انگلیس خودش را بهترین اقتصاد در میان کشورهای گروه هفت معرفی کرد اما جنگ ترامپ با ایران همه چیز را به هم ریخت تا آنکه کشور با عقبگرد اقتصادی، گرانی هزینه زندگی ودولتی روبه روزهده که توان کم کردن فشارها را ندارد. روزنامه ایندپندبندت در یادداشتی تحلیلی نوشت که پیامدهای اقتصادی جنگ دونالد ترامپ، رئیس جمهور آمریکا، علیه ایران، حالا با قدرت تمام به انگلیس رسیده است.

به نوشته این روزنامه، مردم انگلیس با موج جدیدی از افزایش هزینه های زندگی شامل انرژی، مواد غذایی و اقساط مسکن روبه رو هستند و دولت توانایی چندانی برای کم کردن این فشارها ندارد. جنگی طولانی تر و پیچیده تر از آنچه کاخ سفید پیش بینی می کرد یادداشت ایندپندت این جنگ را بحرانی توصیف کرده که طولانی تر و پیچیده تر از چیزی شده که کاخ سفید انتظار داشت. به جای یک پیروزی سریع، این رویدادنی آشفتنگی بزرگی در بازارهای جهانی انرژی ایجاد کرده است. حتی آژانس بین المللی انرژی این اتفاق را بزرگترین اختلال در عرضه نفت در تاریخ بازار جهانی نامیده و در نتیجه اقتصاد جهان صدها میلیارد دلار خسارت دیده است.

این مقاله اشاره کرده که کشورهای آفریقایی و آسیایی بیشترین ضربه را خورده اند اما اقتصادهای پیشرفته هم از این آسیب ها در امان نمانده اند. قیمت سوخت در آمریکا به طرز محسوسی افزایش یافته و انگلیس هم پس از نشانه های مثبتی که در ابتدای سال دیده می شد، حالا یک عقبگرد اقتصادی روبه روزهده است.

معضل مالی دشوار پیش روی دولت انگلیس

طبق این مقاله، پیش بینی بینی می شد که تورم انگلیس به هدف ۲ درصدی بانک مرکزی این کشور نزدیک شود، اما جنگ باعث شده که پیش بینی ها به سمت افزایش دوباره قیمت ها حرکت کند. در نتیجه اشتغال کاهش یافته و امید به کاهش نرخ بهره از بین رفته است. این یعنی فشار روی افرادی که اقساط مسکن دارند و خانواده های بدهکار همچنان قوی می ماند. مقاله ایندپندبندت اشاره کرده که دولت انگلیس با یک معضل مالی دشوار روبه روزهده است. هزینه خدمت به بدهی عمومی افزایش یافته و این موضوع پول در دسترس برای خدمات عمومی و دفاع را کاهش داده است.

اگرچه دولت انگلیس تأکید دارد که رشد اقتصادی این کشور در سه ماهه اول سال ۲۰۲۴ بین کشورهای گروه هفت بهترین بوده، اما ادامه جنگ احتمال دارد اقتصاد را به سمت رکود ببرد.

اختلافات سیاسی لندن با آمریکا آشکار شد

این مقاله به تأثیر سیاسی این بحران بر دولت حزب کارگر انگلیس هم پرداخته و نوشته که اختلافات با دولت آمریکا حال آشکارتر شده است. ریچل ریوز، وزیر خزانه داری انگلیس، درباره پیامدهای این جنگ با مقامات آمریکایی خود بحث های شدنی داشته است. مقاله ایندپندبندت به طور ویژه روی بحران انرژی تمرکز کرده و آن را بزرگترین چالش برای شهروندان و شرکت ها دانسته است. افزایش قیمت برق و گاز فشار سنگینی روی بودجه خانواده ها وارد کرده و در عین حال شرکت ها هم از افزایش هزینه های عملیاتی خود خنج می برند.

پایداری انرژی کشور در گرو اصلاح زیرساخت و مدیریت مصرف

یک کارشناس اقتصاد انرژی با تاکید بر ضرورت اصلاح زیرساخت‌ها و مدیریت مصرف، کاهش هدررفت انرژی، نوسازی نیروگاه‌ها و توسعه حمل‌ونقل عمومی را از مهم‌ترین راهکارهای عبور از چالش‌های فعلی حوزه انرژی کشور دانست.

امیرمیرث نیکفر، کارشناس اقتصاد انرژی و نفت و پتروشیمی اظهار کرد: در شرایط کنونی، بازیگری در سیاست‌ها و قوانین گذشته و حرکت به سمت کاهش هدررفت انرژی، از مهم‌ترین اقداماتی است که می‌تواند به بهبود مدیریت مصرف برق و سوخت در کشور کمک کند.

وی با اشاره به تلفات شبکه برق کشور افزود: حدود ۲۲ درصد برق تولیدی در شبکه توزیع هدر می‌رود که رقم قابل توجهی است. کاهش این میزان

انرژی می‌تواند بخش مهمی از مشکلات حوزه برق را برطرف کند. نیکفربخشی از این هدررفت را ناشی از مصرف غیرمجاز برق دانست و گفت: توسعه زیرساخت‌ها و واگذاری انشعاب‌های رسمی می‌تواند ضمن کنترل مصرف، امکان مدیریت شفاف‌تر هزینه‌ها را نیز فراهم کند. این کارشناس انرژی توسعه حمل‌ونقل عمومی را یکی از موثرترین ابزارهای مدیریت مصرف سوخت عنوان کرد و افزود: تجربه شهرتهران نشان داده که گسترش استفاده از مترو و سایر ناوگان حمل‌ونقل عمومی می‌تواند به کاهش تردد خودروهای شخصی، کاهش مصرف سوخت و بهبود کیفیت هوا منجر شود. وی تاکید کرد: مدیریت مصرف انرژی تنها با توصیه به صرفه‌جویی محقق نمی‌شود و نیازمند ایجاد زیرساخت‌های مناسب و ارائه گزینه‌های جایگزین برای شهروندان است.

نیکفر همچنین با اشاره به وضعیت نیروگاه‌های کشور گفت: بخش قابل توجهی از نیروگاه‌ها یا رانندمان پایین فعالیت می‌کنند و نوسازی و اورهال این واحدها می‌تواند مصرف سوخت را به شکل محسوسی کاهش دهد. افزایش بهره‌وری نیروگاه‌ها نقش مستقیمی در بهینه‌سازی مصرف گاز کشور خواهد داشت.

وی درباره نحوه مدیریت مصرف انرژی در شرایط حساس تصریح کرد: ایجاد توازن نیاز بین بخش‌های خانگی، صنعتی و خدماتی ضروری است؛ زیرا اختلال گسترده در تأمین انرژی هریک از این بخش‌ها می‌تواند پیامدهای اقتصادی و اجتماعی قابل توجهی به همراه داشته باشد. از این رو، اولویت‌بندی و مدیریت هدفمند مصرف انرژی اهمیت ویژه‌ای دارد.

وی اظهار کرد: مصرف روزانه نرزین کشور بین ۱۲۰ تا۱۳۰ میلیون لیتر برآورد می‌شود، در حالی که تولید روزانه حدود ۱۰۰ میلیون لیتر است. همچنین برخی مشکلات ایجاد شده در پالایشگاه‌ها و آسیب به بخشی از مخازن سوخت، بر میزان تولید اثر گذاشته؛ بنابراین مدیریت مصرف یک ضرورت اجتناب‌ناپذیر محسوب می‌شود. نیکفر با تاکید بر اهمیت فرهنگ‌سازی در حوزه مصرف انرژی گفت: این فرآیند باید از دولت آغاز شود. هرچه دستگاه‌های اجرایی در مدیریت و کنترل مصرف پیشگام باشند، زمینه برای همراهی بیشتر مردم با الگوی مصرف بهینه فراهم خواهد شد.

نسل کشی سودآور برای ۱۳۰ شرکت جهانی

یک تحقیق میدانی تازه نشان داد که ماشین جنگی اسرائیل در غزه، لبنان، سوریه و ایران نه فقط با کمک دولت آمریکا، بلکه با پشتیبانی ۱۳۰ شرکت از ۲۴ کشور در شش قاره جهان روشن نگه داشته شده است. یک تحقیق میدانی و مستند که روز چهارشنبه ۱۳ خرداد ۱۴۰۵ توسط پایگاه «عربی‌پست» منتشر شده، فاش کرده است که دست کم ۱۳۰ شرکت از ۲۴ کشور جهان در شش قاره، طی بیش از ۳۰ ماه گذشته، به طور مستمر زنجیره تأمین تسلیحات، تجهیزات نظامی، فناوری و خدمات لجستیکی رژیم صهیونیستی را تأمین کرده‌اند. این گزارش تاکید می‌کند که این شبکه صنعتی تجاری چندملیتی علیرغم قطعنامه‌های سازمان ملل و درخواست‌های مکرر برای توقف ارسال سلاح به اسرائیل، همچنان فعال است و به جنایات این رژیم در غزه، لبنان، سوریه و اخیراً ایران دامن می‌زند.

آمریکان در صدر؛ اروپا و آسیا در ده‌های بعدی

براساس این گزارش، شرکت‌های آمریکایی با ۴۳ شرکت، بزرگ‌ترین نقش را در این زنجیره دارند. پس از آن، خود رژیم صهیونیستی با ۲۲ شرکت، آلمان با ۹ شرکت، هند با ۷ شرکت و انگلیس و صربستان هر کدام با ۶ شرکت در ده‌های بعدی قرار گرفته‌اند. کانادا با ۵ شرکت، نروژ با ۴ شرکت و رومانی با ۳ شرکت نیز از دیگر کشورهای حاضر در این فهرست هستند. حضور شرکت‌هایی از ژاپن (تویوتا و فانوک)، کره جنوبی (هیوندای و دووسان) و حتی دوشرکت چینی (دی‌جی‌آی و آتل‌ریانگیس) در زمینه پهپادها، نشان از گستردگی جغرافیایی این شبکه دارد. از آفریقا فقط یک شرکت از آفریقای جنوبی (رایمنتال دیپل) و از استرالیا نیز یک شرکت (بیسالوی استیل) در این لیست دیده می‌شود.

غول‌های تسلیحاتی و فناوری در کنار هم

از غول‌های تسلیحاتی مثل بوئینگ، لاکهید مارتین، نورثروپ گراهن، جنرال داینامیکس و آر‌تی‌ایکس (رایتروپ سابق) گرفته تا شرکت‌های فناوری مثل مایکروسافت، گوگل، آمازون و پالانتیر، همگی در این لیست دیده می‌شوند. رایمنتال آلمان، بی‌ای‌تی سیستمز انگلیس، تالس فرانسه و لئوناردو ایتالیا نیز از دیگر نام‌های شاخص اروپایی هستند. شرکت‌های اسرائیلی مانند الپیت سیستمز، صنایع هوافضای اسرائیل و رافائل نیز به طور طبیعی در این فهرست حضور دارند. فقط سلاح نیست؛ فناوری، انرژی و لجستیک هم هست. تحقیق جدید فقط به سلاح‌های کشنده محدود نشده است. بیش از نیمی از شرکت‌های این فهرست (بیش از ۵۰ درصد) در بخش دفاع و صنایع نظامی فعال هستند، اما سهم قابل توجهی نیز مربوط به لجستیک و حمل‌ونقل (کشتی‌های کانتینری، خطوط هوایی باری)، فناوری اطلاعات و ارتباطات (۱۰ درصد)، انرژی (نفت و گاز و پالایش)، مواد و معادن، الکترونیک و قطعات صنعتی و حتی ماشین‌آلات عمرانی و ساختمانی است. غول‌های انرژی مانند شوروپ، بی‌بی، پتروبراس برزیل، والرو انرژی و گروه دیک اسرائیل در این فهرست حضور دارند. شرکت کاتپارلا کره تجهیزات سنگین عمرانی می‌سازد، جی‌سی بی انگلیس و هیوندای کره جنوبی نیز در بخش ماشین‌آلات سنگین دیده می‌شوند. خطوط هوایی اتانس ایر، کالیاتیر، وسترن گلوبال و کال کارگو ایرلیند نیز مسئولیت حمل محموله‌های نظامی به اسرائیل را بر عهده دارند.

■ **دوشنبه ۱۸ خرداد ۱۴۰۵** ■ **۲۲ ذی‌الحجه ۱۴۴۷** ■ **June ۸ ۲۰۲۶** ■ **سال دوم** ■ **شماره ۴۷۸**

■ **چاپخانه: نگار نقش** ■ **تلفن: ۶۶۱۲۸۶۱۲** ■ **روابط عمومی: ۰۹۹۱۸۴۴۱۵۲۹**

■ **مدیر مسئول: مهدی مهرپور** ■ **کد پستی: ۱۵۸۶۳۱۴۳۱۳** ■ **آدرس: تهران، خیابان میرزای شیرازی، کوچه ۱۵، پلاک ۴۴، طبقه ۲**

سرنوشت خودکفایی گندم به کجا رسید؟

گزارش

بنابرگفته کارشناسان با توجه به روند تأخیر بیش از ۲ ماه در پرداخت مطالبات و شرایط کند فعلی در نحوه پرداخت انتظار می‌رود که دولت‌مدران هر چه سریع‌تر بهای گندم را پرداخت کنند تا این محصول استراتژیک از چرخه خرید تضمینی خارج نشود.

علی‌رغم گذشت بیش از ۲ ماه از فصل برداشت، پرداخت مطالبات گندم‌کاران با چالش‌های فراوانی روبرو بود و به‌رغم پیگیری‌های متعدد تنها مبلغ ناچیزبهای گندم پرداخت شده که این امر با گلايه مندی شدید کشاورزان روبرو شده است چراکه آنها برای پرداخت بدهی‌های خود مربوط به هزینه‌های تولید و برداشت و امرار معاش خود در تنگنا هستند.

هم‌زمان با اوج‌گیری فصل برداشت گندم، فرآیند پرداخت مطالبات گندم‌کاران کشور آغاز و ۸ هزار میلیارد تومان به حساب ۲۳ هزار و ۲۱۴ کشاورز گندم‌کار واریز شد که بسیاری از اعضای شورای قیمت‌گذاری با انتقاد نسبت به روند پرداخت مطالبات، خواستار تسریع در پرداخت وجه گندم به منظور خروج محصول تولیدی از چرخه تضمینی هستند.

در همین راستا مجید آتغفی معاون امور زراعت وزارت جهاد کشاورزی گفت: بنابر دستور مستقیم رئیس جمهوری و پیگیری‌های

مستمر وزیر جهاد کشاورزی، ۵۰ درصد مطالبات گندم‌کاران در مرحله نخست طی این هفته به حساب گندم‌کاران واریز خواهد شد. وی اظهار کرد: تاکنون بیش از ۲ میلیون و ۴۰۰ هزار تن گندم توسط کشاورزان به مراکز رسمی خرید تضمینی تحویل شده است و خوشبختانه با پیگیری‌های جدی وزیر جهاد کشاورزی و دستور مستقیم رئیس جمهوری، سازمان برنامه و بودجه کشور متعهد شده است منابع لازم برای پرداخت مطالبات کشاورزان را به سرعت تأمین کند.

آتغفی ابراز امیدواری کرد که این روند تا پایان فصل خرید تضمینی

و تسویه کامل مطالبات کشاورزان با همین سرعت ادامه یابد.

کمتراز ۵۰ درصد گندم تولیدی وارد چرخه خرید تضمینی شد

پیمان عالمی رئیس اتاق اصناف کشاورزی گفت: به‌رغم شرایط مساعد تولید، اما با گذشت بیش از ۲ ماه از فصل برداشت میزان پرداخت مطالبات بسیار ناچیز است که این امر منجر به دلسردی و نگرانی کشاورزان شده است.

به گفته وی، علی‌رغم وعده‌شورای قیمت‌گذاری مبنی بر خرید هر کیلوگندم کبیفی بر نرخ ۴۹ هزار و ۵۰۰ تومان امیدواریم مسئولان براساس قانون، مصوبه شورای قیمت‌گذاری را تمکین کنند و گندم‌کاران نسبت به مصوبات دولتی دلسرد نکنند چراکه این امر آسیب جدی به اعتماد دولت و حاکمیت برای تأمین مایحتاج

شده است، از این رو امیدواریم مبالغ وجوه بدهی گندم هرچه سریع‌تر پرداخت شود.

وی درباره آخرین وضعیت خرید تضمینی گندم بیان کرد: براساس آمار از ابتدای فصل برداشت بیش از ۲ میلیون و ۲۰۰ هزار تن گندم از کشاورزان خریداری شده که نسبت به مدت مشابه سال قبل ۲۰ درصد کاهش داشته است، درحالی‌که برمبنای محاسبات ما این رقم باید ۳ میلیون تن بود.

عضو شورای قیمت‌گذاری محصولات اساسی کشاورزی گفت: با توجه به فاصله میزان تولید تا تحویل به سیلواها، کشاورزان بخشی از این میزان را راندن خود نگه داشتند چراکه کشاورزان نگرانند که در صورت تحویل وجه آن را دریافت می‌کنند یا مبلغی که شورا قیمت‌گذاری کرده به طور کامل دریافت می‌کند، بنابراین این نگرانی‌ها موجب شده تا برخی کشاورزان گندم تولیدی را راندن خود نگه دارند و برخی از تولیدکنندگان ناگزیر به فروش گندم به دلالت و واسطه‌ها خارج از شبکه فروختند که امیدواریم براین اساس گندم‌های فروخته شده در حوزه دامپروزی مصرف شده باشد.

و از مرزها بواسطه اختلاف قیمت خارج نشده باشد. ارسلان قاسمی عضو کمیسیون کشاورزی اتاق تعاون گفت: امسال با توجه به شرایط مساعد اقلیمی پیش‌بینی می‌شود که نیازی به واردات گندم نداشته باشیم.

به گفته وی، تأخیر در پرداخت مطالبات گندم‌کاران از یک سو حرف‌درستی است و از سوی دیگر در شرایطی که کشور در حال جنگ تحمیلی است، طبیعتاً هزینه‌های جنگ از حالت نرمال بیشتر است که براین اساس باید به کشاورز برای دریافت دسترنج یکساله‌و از سوی دیگر دولت حق داد چراکه منابع مالی در شرایط موجود با محدودیت‌هایی روبروست.

قاسمی ادامه داد: کشاورزان باید وجه خود را دریافت کنند، حرف‌درستی است و از طرفی قاچاق گندم به آن سوی مرزها نباید نادیده گرفت، اما به نظر می‌رسد که کشاورزان پای‌نظام و انقلاب هستند، اما توقع از دولت آن است که شرایطی فراهم بیاوریم که کالاهای اساسی

دچار مشکل نشود و همین خاطر سازمان برنامه و بودجه باید خود را مکلف به تأمین وجه گندم‌کاران کند. عضو کمیسیون کشاورزی اتاق تعاون گفت: دولت‌مدران هر چه سریع‌تر باید تمهیداتی در خصوص پرداخت مطالبات اتخاذ کنند و از طرفی رئیس جمهور وعده تسریع در پرداخت مطالبات گندم‌کاران دادند که امیدواریم این امر رخ دهد.

با توجه به اهمیت خودکفایی گندم به عنوان مهم‌ترین محصول استراتژیک بویژه در شرایط فعلی حاکم بر کشور انتظار می‌رود که مسئولان با تسریع در روند پرداخت مطالبات از خروج گندم تولیدی به آن سوی مرزها و خارج از شبکه خرید تضمینی جلوگیری کنند تا با دست‌یابی به خودکفایی مشکلی در تأمین نیاز کشور نداشته باشیم.

استدلال می‌کند که تاب‌آوری جهانی غذانه تنها به

مسئره‌های غلات، بلکه به زنجیره‌های تأمین کود

متمرکز متصل به خلیج فارس نیز بستگی دارد.

این موضوع مهم است زیرا کمبود کود بافلاصقه

قفسه‌ها را خالی نمی‌کند؛ آن‌ها ابتدا میزان کاربرد

و کارایی تولید را کاهش می‌دهند، سپس عملکرد

را کاهش داده و بعداً باعث افزایش قیمت مواد

غذایی و کمبود عرضه می‌شوند. بنابراین، فائو

هشدار می‌دهد که نهاده‌های ناکافی در چرخه

کاشت فعلی، تولید را در اواخر سال ۲۰۲۶ و

۲۰۲۷ کاهش می‌دهد و بحران را بسیار فراتر از

درگیری‌های فوری گسترش می‌دهد.

گزارش روتیزر نشان می‌دهد که چین صادرات کود

را برای محافظت از بازار داخلی خود محدود کرده

و لایه دومی از کمبود را به بازار که از قبل به دلیل

اختلال در خلیج فارس تحت فشار بوده است،

اضافه می‌کند. در نتیجه، هرچه جنگ طولانی‌تر

شود، خطر تبدیل شدن یک شوک حمل‌ونقل

به یک شوک غذایی ناشی از سیاست جهانی

بیشتر می‌شود.

دومین کانال انتقال، انرژی است. تولید کود، به‌ویژه

آمونیاک و اوره، بسیار انرژی‌بر است. بانک جهانی

گزارش می‌دهد که قیمت اوره بین فوریه و مارس ۲۰۲۶

تقریباً ۴۶ درصد افزایش یافته است، زیرا درگیری‌ها

در نفت و کود از طریق تنگه هرمز را مختل کرده

است. افزایش قیمت سوخت همچنین هزینه‌های

عملیاتی مرزعه، هزینه‌های فرآوری مواد غذایی،

هزینه‌های حمل‌ونقل جاده‌ای، هزینه‌های تریه‌د و

امریک سرریز تورمی گسترده ایجاد می‌کند که حتی

در صورت جلوگیری موقت از کمبودهای فیزیکی،

برواردکنندگان تأثیری می‌گذارد.

سومین کانال انتقال، سربایت سیاست‌ها است. فائو

صراحتاً از دولت‌ها می‌خواهد که از محدودیت‌های

صادراتی انرژی و کودها اجتناب و در مورد الزامات

سوخت‌های زمیستی تجدیدنظر کنند، زیرا چنین

واکنش‌هایی با ایزوله کردن بازارهای داخلی به

قیمت عرضه جهانی، بحران‌های قبلی قیمت

مواد غذایی را بدتر کرده است. این خطر در حال

حاضر در رفتار مدیریت صادرات در جاهای دیگر

سیستماتیک برای سیستمی است که همچنان

به سوخت‌های فسفیلی بسیار وابسته است. این

یک شوک ژئوپلیتیکی متعارف نیست؛ این [بحران]

هم‌زمان بر انرژی، کود و تولید مواد غذایی تأثیر

می‌گذارد.

هستند زیرا بارندگی زیاد و دمای بالا باعث روان‌آب می‌شود. طبق اعلام شرکت تحقیقات کشاورزی دولتی برزیل، امبرایا، بخش کودهای زیستی در برزیل از سال ۲۰۲۳ تا ۲۰۲۴، بیش از ۱۵ درصد رشد داشته است و قوانین ثبت اختراع به این معنی است که کشاورزان می‌توانند کودهای زیستی خود را با هزینه بسیار کمتری تولید کنند.

با این حال، در مکزیک، به دلیل بارانه‌های دولتی که استفاده از کودهای شیمیایی را ترویج می‌دهند و کمبود بودجه برای جایگزین‌ها، پیشرفت بسیار کمی حاصل شده است. اما بحران فعلی ممکن است (کشاورزان) مجبور کند تا سریع‌تر از آنچه تصور می‌کردند، کودهای آلی را به کار گیرند.

صنوع کاهش ۵۰ درصدی مصرف کود

با شروع مرحله دوم جنگ آمریکا بر علیه ایران و کمبود کود شیمیایی در ۱۰ مه، نخست‌وزیر هند، ناندرا مودی «مأموریت ملی» را برای اتخاذ کشاورزی طبیعی و کاهش ۵۰ درصدی مصرف کود را اعلام کرد. هند ۶۰ درصد از کود مورد نیازش را از خلیج فارس وارد می‌کند. دولت برای تأمین مواد اولیه و پایین نگه داشتن قیمت‌ها، اقدام به پرداخت یارانه کرده است استفاده از کودهای شیمیایی می‌تواند مزایای گسترده‌تری داشته باشد، زیرا تاکنون تولید و استفاده از آن باعث انتشار قابل توجه گازهای گلخانه‌ای شده که عامل اصلی تغییرات اقلیمی است.

در مقابل، کودهای طبیعی می‌توانند ریزن را در خاک جذب کنند و مشکلات کمتری مانند روان‌آب که می‌تواند آبراه‌ها را آلوده کند، ایجاد کنند. در برزیل صادرکننده پیشرو سوپا، فیهوه، نیشگر، کوشک گاو و مرغ که بیش از ۸۰ درصد کود مورد نیاز خود را وارد می‌کند، بخش کودهای زیستی در حال رشد است. موسسه ترویجی-تحقیقی فوئلیو، سازمانی برزیلی که کشاورزان، دانشمندان و محققان را بهم مرتبط می‌کند، اعلام کرده که قیمت کود از زمان شروع جنگ ایران ۵۰ درصد افزایش یافته است. با وجود پذیرش گسترده کودهای شیمیایی در برزیل از دهه ۱۹۷۰، این کودها در آب و هوای گرمسیری کمتر مؤثر

بر امنیت غذایی جهانی و سیستم غذایی (شامل تولید، فرآوری، توزیع، خرده‌فروشی، مصرف و محیط غذایی) برجسته می‌کند.

صنایع غذایی و نباتات جنگ

جنگ، سیستم‌های غذایی را در سطحی، چه در تولید، فرآوری، توزیع، خرده‌فروشی، مصرف و محیط زیست، مختل می‌کند. این تأثیرات مجزا هستند، بلکه بهم پیوسته هستند و منعکس‌کننده پیوندهای پیچیده بین گروه‌های مختلف سیستم غذایی بوده و تجمعی هستند، زیرا رفتار گرفتن معرض از طریقی آن ترانزیت می‌شود، یکی از مهمترین نقاط گلوگاهی در این سیستم است. نکته مهم این است که این تنگه نه تنها مجرای برای انرژی، بلکه گذرگاه مطمئن برای کودهایی است که زربندان تولید جهانی غذا هستند، به طوری که این ۲۰ تا ۲۰ درصد از صادرات کود جهانی از این نقطه گلوگاهی عبوری می‌کند.

سوایق بحران‌های غذایی گذشته

سابقه بحران‌های پیشین، این خطر را برجسته می‌کند. بحران جهانی قیمت غذا در سال‌های ۲۰۰۷-۲۰۰۸ میلادی نشان داد که چگونه شوک‌های انرژی، الزامات سوخت‌های زیستی، محدودیت‌های صادرات و احتکار کالای می‌تواند باعث افزایش یا ۲ تا ۳ برابری قیمت غلات شود که حالا تخمین زده می‌شود ۱۰ میلیون نفر را به گرسنگی کشاند. باعث شورش‌های غذایی در بیش از ۱۵ کشور شد. همه‌گیری کووید ۱۹- نیز نشان داد که اختلالات هم‌زمان چند گروه‌ای زنجیره تأمین می‌تواند دسترسی به غذا را برای میلیون‌ها نفر حتی بدون شوک انرژی از بین ببرد و کشورهایی که از قبل سیستم‌های حمایت اجتماعی داشتند، در حفظ امنیت غذایی خنوار عملکرد بسیار بهتری داشتند؛ علاوه بر این، جنگ روسیه و اوکراین نشان داد که چگونه اختلال در مسیرهای کشتیرانی دریای سیاه، قیمت جهانی گندم را در مدت چند هفته پس از حمله ۵۵ درصد افزایش داد.

این اثر موجی باعث کمبود کود در کشاورزان خرده‌ها در سراسر کشورهای جنوب صحرای آفریقا و جنوب آسیا در مدت چند هفته شد و آسیب‌پذیری حاد کشورهای خاورمیانه و شمال آفریقا را که به شدت به گندم خودشان از کریدور منکی بودند، آشکار کرد. در ۳ بحران، دولت‌هایی که به دنبال محافظت از منابع داخلی بودند، ممنوعیت‌های صادراتی یکجانبه‌ای را اعمال کردند که نوسانات قیمت جهانی را تشدید کرد و نتایج را برای کشورهای واردکننده خالص مواد غذایی بدتر کرد. مثال‌های ذکر شده، اهمیت درک اثرات موجی جنگ‌ها و درگیری‌های نظامی، به‌ویژه آنهاهایی که یکی از استراتژیک‌ترین نقاط انسداد دریایی در سطح جهان را درگیر می‌کنند،